

BIULETYN INFORMACYJNY CARITAS DIECEZJI ZIELONOGÓRSKO-GORZOWSKIEJ

DLA PARAFII I PARAFIALNYCH ZESPOŁÓW CARITAS

**WYDANIE SPECJALNE – PODSUMOWANIE SPRAWOZDAŃ
ROCZNYCH PARAFIALNYCH ZESPOŁÓW CARITAS ZA 2004 r.
czerwiec 2005**

WPROWADZENIE

Przekazujemy specjalne wydanie Biuletynu Informacyjnego poświęcone sprawozdaniom rocznym PZC za 2004 r. Znajdują się w nim zestawione informacje i dane ze sprawozdań, ciekawe pomysły, a także z odpowiedzi Caritas diecezjalnej na niektóre wątpliwości pojawiające się w sprawozdaniach (wyróżnione kursywą). Obecnie istnieje 177 Parafialnych Zespołów Caritas. Obowiązek złożenia sprawozdania rocznego za rok 2004 miało 165 PZC. Wpłynęło 130 sprawozdań, czyli ok. 80% wzmaganych.

KONTAKT Z PZC

Większość PZC nie sygnalizuje znaczących trudności związanych z przepływem materiałów i informacji z Caritas diecezjalnej do PZC. Jest to trochę zaskakujące, ponieważ w osobistych kontaktach z przedstawicielami PZC ten aspekt jest często poruszany jako poważny problem.

Otrzymywanie informacji i materiałów regularnie, kompletnie i na czas

- ★ Nie zawsze na czas i z opóźnieniem – ok. 10% PZC.
- ★ Nieregularnie – ok. 5% PZC.
- ★ Niekompletnie (głównie brak Zeszytów Formacyjnych i kompletu numerów Biuletynu Informacyjnego) – ok. 3%.
- ★ Sygnalizowany jest także brak pism przewodnich do konkretnych akcji i zadań (np.: jak rozprawać świece? ile sztuk? jaka ofiara?)

Najczęstsze powody opóźnień:

- ★ Materiały leżą w biurze parafialnym.
- ★ Materiały dowożone przez kolporterów gazet są zostawiane w innych parafiach lub nie zawsze docierają do miejsca przeznaczenia.
- ★ Brak ustalonego sposobu przekazywania materiałów pomiędzy Księdzem Proboszczem a PZC.
- ★ Materiały są zbyt późno wysyłane przez Caritas diecezjalną.

Sposób przekazywania informacji dla PZC przez Księdza Proboszcza

- Większość PZC deklaruje, że taki sposób został ustalony. Najczęściej jest to:
- ★ Informacja telefoniczna od Ks. Proboszcza do Prezesa PZC.
  - ★ Przekazywanie informacji na spotkaniach PZC.
  - ★ Wyznaczenie miejsca (półka, skrzynka) na korespondencję dla PZC.

Czy przekazywane informacje i materiały są przydatne i potrzebne dla PZC? Które tak, a które nie?

Wszystkie PZC wskazywały, że materiały przekazywane przez Caritas diecezjalną są potrzebne i przydatne. Szczególnie podkreślano wartość **Biuletynu Informacyjnego** oraz dużą przydatność **Zeszytów Formacyjnych i kwartalnika „Caritas”**, choć wiele PZC często okazuje zdziwienie na pytanie o korzystanie z Zeszytów Formacyjnych (nie słyszały o nich!). Jako mniej przydatne niektóre PZC wskazywały informacje o „bliżej nieznanymi fundacjach”.

Część PZC ponownie wskazywała na opóźnienia w otrzymywaniu informacji, które powodują, że nie mogą skorzystać z wielu propozycji oraz na otrzymywanie sprzecznych informacji od kilku osób z centrali nt. jednej akcji.

Propozycje rozwiązań - usprawnienie przekazywania informacji i materiałów pomiędzy Caritas diecezjalną a PZC

Propozycje podawane w sprawozdaniach dotyczyły zarówno rozwiązań do zastosowania w parafii, jak również w Caritas diecezjalnej.

Rozwiązania w parafii:

- ★ Komputer i łącze internetowe.
- ★ Zamontowanie na plebani skrzynki, do której kolporter „Niedzieli” będzie wrzucał pocztę dla PZC (klucz u Prezesa PZC, wybierana wspólnie z Księdzem Proboszczem).
- ★ Ustalenie sposobu przepływu informacji od Księdza Proboszcza do PZC (regularne spotkania, informacja telefoniczna, ustalone miejsce lub skrzynka na pozostawianie informacji dla PZC).
- ★ Jeden z PZC proponował nawet zatrudnienie pracowników etatowych...
Rozwiązania w Caritas diecezjalnej:
- ★ Wyraźne oznaczenie kopert z materiałami „Caritas PZC”.
- ★ Korespondencja powinna docierać bezpośrednio do siedziby PZC.
- ★ Wysyłanie kopii do Prezesa lub wręcz do wszystkich członków Zarządu.
- ★ Kontaktowanie się bezpośrednio z Prezesem.
- ★ Nie przekazywanie informacji przez Księży Dziekanów.
- ★ Regulama aktualizacja strony www.
- ★ Przekazywanie materiałów i informacji z większym wyprzedzeniem.

W jaki sposób najlepiej przekazywać materiały i informacje dla PZC?

Dominowały cztery punkty:

- ★ poczta elektroniczna;
- ★ poczta tradycyjna (na prywatny adres członka Zarządu PZC);
- ★ za pośrednictwem kolporterów „Niedzieli”;
- ★ „tak, jak dotychczas”;

Pojawiły się również inne propozycje:

- ★ telefonicznie;
- ★ faksem;
- ★ przez Księdza Proboszcza;
- ★ przekazywanie jest sprawne.

Wśród pracowników Caritas diecezjalnej istnieje podział obowiązków i odpowiedzialności. Celem takiego rozwiązania jest m.in. zapobieganie udzielaniu sprzecznych informacji przez kilku pracowników w tej samej sprawie: przy wielu nurtach działalności nie ma możliwości, aby jedna osoba mogła udzielać szczegółowych informacji nt. wszystkich akcji.

Cieszy nas coraz częstsze korzystanie przez PZC z poczty elektronicznej. Jest to tani i szybki sposób przekazywania informacji, który staje się powszechny. Caritas diecezjalna będzie stopniowo dążyć do coraz szerszego jego zastosowania w kontaktach z PZC i parafiami. W sprawozdaniach rocznych 64 PZC wskazały możliwość kontaktu przez e-mail już dziś.

Korzystanie z poczty tradycyjnej jest bardzo kosztowne i nie możemy sobie pozwolić na wysyłanie tą drogą materiałów czy ich kopii do członków Zarządu PZC. Obecnie istnieje 177 PZC. Wystanie przynajmniej do jednego członka Zarządu materiałów, które najczęściej są dość obszerne, większe niż zwykły list, wiązałoby się z ogromnymi kosztami. Liczymy na zrozumienie ze strony PZC w tej sprawie.

Nadal będziemy korzystać z pośrednictwa kolporterów „Niedzieli” w dostarczaniu informacji i materiałów. Mamy świadomość niedoskonałości związanych z tym sposobem dystrybucji (nie zawsze materiały trafiają do właściwej parafii, można dokonywać wysyłek tylko raz w tygodniu itp.), ale jest to tani i stosunkowo skuteczny sposób. Nie możemy także pomijać przy przekazywaniu informacji Księży Proboszczów, ponieważ to oni są odpowiedzialni za parafie i PZC.

Na razie najskuteczniejsze wydaje się łączenie różnych form przekazu. Od dłuższego już czasu Caritas diecezjalna przekazuje informacje i materiały różnymi sposobami dystrybucji: pocztą, przez mail, kolporterów, telefonicznie, przez sms. Daje to większe szanse na dotarcie informacji. Staramy się także, aby wszystkie materiały przeznaczone dla PZC były wyraźnie oznaczone.

Zachęcamy jednak PZC do dokładania starań o możliwość korzystania z poczty elektronicznej. Nie musi to być od razu komputer z Internetem w pomieszczeniu PZC. Można korzystać z Internetu gościnnie w szkolnej pracowni komputerowej czy w kawiarenkach internetowych, co niektóre PZC z powodzeniem wykorzystują.

DYŻURY PZC

Blisko 85 % PZC deklaruje pełnienie dyżurów, podczas których mogą się z nimi skontaktować osoby potrzebujące pomocy. Dyżury pełnione są z różną częstotliwością (raz w tygodniu, dwa razy w miesiącu, raz na miesiąc). Miejscem pełnienia dyżurów są najczęściej saliki parafialne, czasem domy prywatne. Często dyżury łączone są z funkcjonowaniem placówek PZC (świetlice, magazyny).

PZC, które nie mają wyznaczonych dyżurów nie podają przyczyn lub tłumaczą się brakiem pomieszczeń. Można także zauważyć zależność pomiędzy brakiem wyznaczonych dyżurów a skalą działalności PZC – najczęściej (nie wszędzie!) tam, gdzie PZC nie pełni dyżurów jego działalność jest ograniczona do sporadycznych okazjonalnych inicjatyw o wąskim zakresie.

DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNA PZC

Główne aspekty działalności PZC

Wszystkie PZC jako główny aspekt swojej działalności podają **pomoc doraźną osobom ubogim** (zapomogi finansowe, pomoc rzeczowa, wsparcie duchowe).

Niektóre PZC mają pod swoją opieką wybraną grupę osób czy rodzin, którym regularnie udzielają pomocy, inne zaś pomagają tylko jednorazowo osobom, które proszą o pomoc. Prawie każdy PZC zaznacza również, że włącza się w akcje Caritas diecezjalnej (dystrybucja chlebów i świec, zbiórki ogólnodiecezjalne itp.)

Część PZC podejmuje działania okazjonalne lub okresowe (wypoczynek dla dzieci, przygotowywanie festynów, zbiórek, paczek świątecznych).

Część PZC stara się jednak ukierunkować i usystematyzować swoją działalność poprzez tworzenie stałych punktów, w których udzielana jest pomoc (świetlice, magazyny pomocy żywnościowej i rzeczowej, noclegownie, jadłodajnie itp.)

Są to bardzo cenne inicjatywy świadczące o dojrzałości PZC, które pozwalają w sposób bardziej systematyczny i skuteczny nieść pomoc konkretnej grupie potrzebujących. Takie rozwiązanie pozwala także na pozyskiwanie funduszy i wolontariuszy potrzebnych w realizacji przedsięwzięcia. Trudno jest bowiem pozyskać wolontariuszy i fundusze na bliżej nieokreślone i nie usystematyzowane działania. W przypadku dotacji z instytucji publicznych jest to praktycznie niemożliwe. Zachęcamy pozostałe PZC do podejmowania wysiłków zmierzających do tworzenia w miarę możliwości stałych i systematycznych form pomocy.

Przeprowadzone akcje i działania

Tydzień Miłosierdzia

Ze sprawozdań wynika, że Tydzień Miłosierdzia obchodzony na początku października stracił na swoim znaczeniu. Powodem jest zapewne wprowadzenie równoległe Dnia Papieskiego, a także w pewnym stopniu zbiórki na Diecezjalny Fundusz Stypendialny im. Bp. Adama Dyczkowskiego, która odbywa się w połowie października.

Warto jednak podkreślić, że są PZC, które z powodzeniem podejmują w Tygodniu Miłosierdzia szereg cennych i ciekawych inicjatyw. W większości są to zbiórki żywności, odzieży, leków, przyborów szkolnych i ofiar pieniężnych oraz Msze i nabożeństwa o specjalnym charakterze. Często są one przeznaczone dla osób chorych, dla których organizowany jest transport, aby mogli wziąć w nich udział. Organizowane są także spotkania (niekiedy przy kawie i cięście, z występem dzieci) dla chorych, dla członków Grona Wspierających Ubogich, dla sponsorów i darczyńców, władz samorządowych. Czasami są one łączone z wykładem (np. nt. opieki paliatywnej).

Tydzień Miłosierdzia jest też często okazją do przedstawienia sprawozdania z działalności PZC i szczególnego zachęcenia innych do włączenia się w jego działalność.

Inne ciekawe inicjatywy w Tygodniu Miłosierdzia:

- ★ konkursy rysunkowe dla dzieci;
- ★ odwiedziny chorych w domach, szpitalach, DPS;
- ★ spotkanie z innymi wspólnotami parafialnymi;
- ★ pielgrzymka autokarowa dla osób starszych do obiektów sakralnych w sąsiednich miejscowościach.

Przypominamy także, że z racji Tygodnia Miłosierdzia są przygotowywane przez Fundację „Pro Caritate” z Warszawy specjalne materiały w formie zeszytu, które są dostarczane do każdej parafii. Są one poświęcone tematowi wiodącemu Tygodnia Miłosierdzia. Zawierają m.in. propozycje katechez, homilii, spotkań.

Inne akcje i ciekawe inicjatywy podejmowane poza Tygodniem Miłosierdzia:

- ★ spotkania opłatkowe z samotnymi, wigilie, śniadania wielkanocne;
- ★ rozprawianie kartek świątecznych, palm, zniczy, sianka na stół wigilijny;
- ★ kiermasze świąteczne;
- ★ stoisko z dewocjonaliami lub medyczne (pomiar ciśnienia, poziomu cukru);
- ★ dowożenie dzieci i starszych z okolicznych wsi na Msze św.;
- ★ imprezy turystyczne – rodzinne rajdy rowerowe, spływy kajakowe;
- ★ festyny parafialne, loterie;
- ★ sprzedaż wędlin, ciast domowego wyrobu;
- ★ zbiórki (rzeczowe, pieniężne) w różnych miejscach (kościół, sklepy);
- ★ jasełka w wykonaniu dzieci ze świetlic;
- ★ imprezy okolicznościowe – Św. Mikołaj, Dzień Chorego, Dzień Dziecka (ognisko z pieczeniem kiełbasek);
- ★ zbiórka i sprzedaż surowców wtórnych (złom, makulatura itp.) - organizowanie i nagłośnienie akcji w całej parafii;
- ★ opłacanie śniadań lub obiadów dla dzieci w szkole;
- ★ akcja „Rodzina Rodzinie” – przed świętami bogatsza rodzina pomaga biedniejszej (przynosi paczkę lub przez Wielki Post zbiera w domu ofiary do specjalnej skarbonki, które później przekazuje dla PZC);
- ★ akcja „Grosz serca” – zbiórka pieniędzy do puszek zainstalowanych przy kasach w marketach (za zgodą kierownictwa) – kupujący wrzucają do nich „drobne”, resztę z zakupów;
- ★ badania mammograficzne dla kobiet – współpraca z Caritas Archidiecezji Wrocławskiej.

Diecezjalny Fundusz Stypendialny im. Bp. Adama Dyczkowskiego – zaangażowanie PZC

Niespełna 70% PZC włączyło się czynnie w zbiórkę pieniędzy na Diecezjalny Fundusz Stypendialny. Głównie czyniły to PZC z parafii, w których są stypendyści. W innych parafiach zbiórkę prowadzili ministranci lub lektorzy. Koordynacją Funduszu w parafii zajmują się najczęściej Księża.

Warto przypomnieć, że jednym z zadań PZC jest włączanie się w akcje przygotowywane przez Caritas diecezjalną (m.in. dystrybucja chlebków i świece). Część ofiar zebranych w ramach tej akcji pozostaje do dyspozycji PZC na prowadzoną działalność charytatywną. Zdarzają się sytuacje, w których PZC nie bierze udziału w tych akcjach i nie otrzymuje części ofiar pozostających w parafii, (np. w akcji biorą udział ministranci, a pozostające ofiary są przeznaczane na ich wyjazd wakacyjny). Są to sytuacje rzadkie, jednak trzeba podkreślić, że nie powinny one mieć miejsca.

Stale działa prowadzone przez PZC - placówki

Pytając o stale działające placówki, w myśli placówek, w których w sposób regularny i zorganizowany udzielana jest pomoc konkretnej grupie odbiorców. Niektóre PZC wpisywały jednak w tym miejscu wakacyjny wypoczynek dzieci, czy inne akcje podejmowane cyklicznie, regularnie.

Placówki prowadzone przez PZC, to przede wszystkim świetlice dla dzieci i punkty pomocy rzeczowej.

- ★ Punktów, w których udzielana jest pomoc rzeczowa (odzież, żywność, AGD, meble) wg sprawozdań jest 53;
  - ★ Świetlic dla dzieci wykazanych w sprawozdaniach jest 39;
- Prowadzone są także inne placówki (po jednej lub kilka z każdego rodzaju):
- ★ jadalnie dla ubogich;
  - ★ noclegownie;
  - ★ kluby seniora;
  - ★ kluby młodzieżowe;
  - ★ oddziały przedszkolne (świetlice dla małych dzieci);
  - ★ punkty konsultacyjne i informacyjno-poradnicze;
  - ★ punkty biblioteczne;
  - ★ punkty apteczne;
  - ★ punkty wydawania chleba.

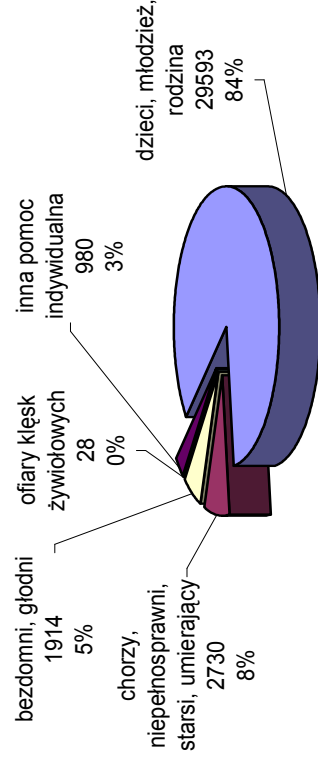
Działalność formacyjno-szkoleniowa PZC na szczeblu parafialnym

Zdecydowana większość PZC deklaruje systematyczne spotkania organizacyjne i formacyjne w swojej parafii. Jednak tylko niewiele ponad połowa korzysta z „Zeszytów Formacyjnych”. Część wyraża zdziwienie faktem, że w ogóle „Zeszyty Formacyjne” powinny być dostępne w parafii. Średnia ocena „Zeszytów formacyjnych” wyrażona przez 74 PZC jest bardzo wysoka i wynosi 5,0 w skali od 1 do 6.

Informujemy, że Zeszyty Formacyjne w dwóch wersjach – dla dzieci i dla dorosłych – przekazywane są do każdej parafii bez względu na to czy istnieje w niej PZC, czy nie. Są w nich zawarte propozycje spotkań na każdy miesiąc roku. Wysoka ocena wystawiona przez tych, którzy z nich korzystają świadczy o dużej ich przydatności dla PZC. Zachęcamy zatem do odszukania Zeszytów Formacyjnych i korzystania z nich.

Udzielona pomoc

Odbiorcy pomocy – główna grupa, do której adresowana jest pomoc PZC to „dzieci, młodzież, rodzina”. Ta grupa odbiorców dominuje pod względem wielkości przekazanej pomocy rzeczowej i finansowej, ale również pod względem liczby osób objętych pomocą. Łącznie pomocą PZC w roku 2004 zostało objętych **35.245** osób.

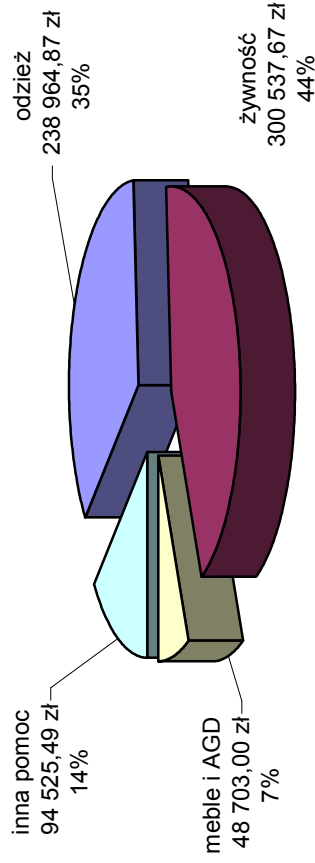

Pomoc rzeczowa – otrzymane i przekazane przez PZC dary rzeczowe. Pomoc ta nie uwzględnia rzeczy zakupionych przez PZC i przekazanych później potrzebującym. Łączna wartość udzielonej przez PZC pomocy rzeczowej w 2004 r. to **682.731,03 zł**. Jest to wartość szacunkowa, ponieważ większość rzeczy przekazywanych w ramach pomocy pochodzi ze zbiorów i nie ma dokumentów określających precyzyjnie ich wartość.

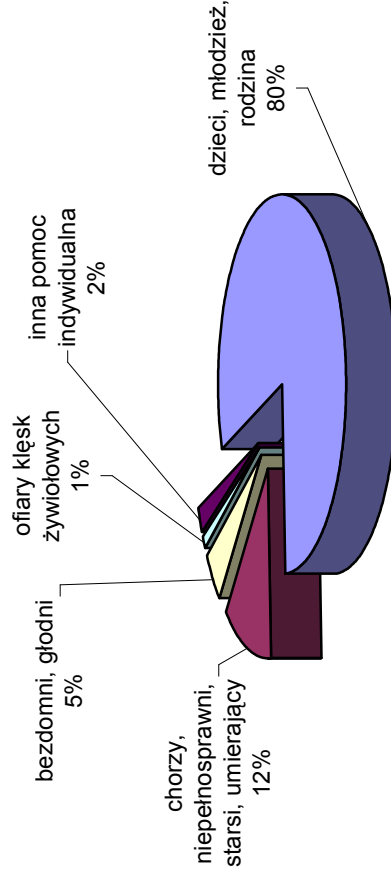
Najczęściej udzielaną formą pomocy rzeczowej jest pomoc żywnościowa. Świadczy to o konieczności zaspokojenia najbardziej podstawowych, wręcz elementarnych potrzeb życiowych podopiecznych PZC.

Wśród odbiorców pomocy rzeczowej zdecydowanie największą grupę (80%) stanowi grupa „dzieci, młodzież, rodzina”.

Wartość poszczególnych rodzajów pomocy rzeczowej

Procentowa wartość pomocy rzeczowej dla poszczególnych grup odbiorców

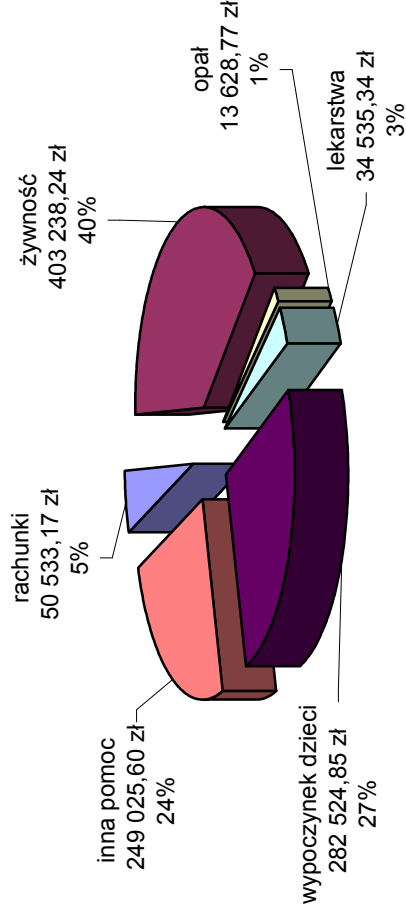

Pomoc finansowa – związana z zaangażowaniem środków finansowych PZC. Przekazywana najczęściej w formie opłacania przez PZC rachunków (za mieszkanie, opał, zakupy etc.), bądź przekazana w formie rzeczy zakupionych przez członków PZC. Rzadko przekazywane są gotówkowe zapomogi ze względu na ryzyko niewłaściwego wykorzystania pieniędzy przez odbiorców pomocy. Łączny koszt udzielonej przez PZC pomocy finansowej w 2004 r. to **1.033.485,98 zł**.

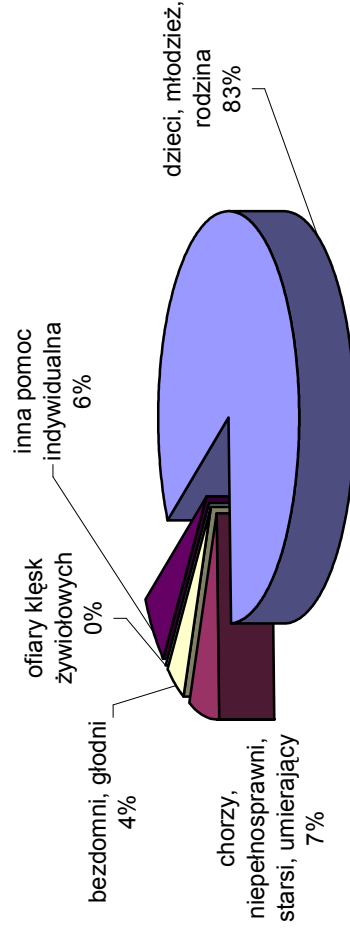
Podobnie jak przy udzielaniu pomocy rzeczowej najczęściej udzielaną formą pomocy finansowej jest pomoc żywnościowa. Dużą część udzielanej pomocy stanowi wakacyjny wypoczynek dzieci z rodzin ubogich.

Największą grupą odbiorców pomocy finansowej jest również grupa „dzieci, młodzież, rodzina”.

Wartość poszczególnych rodzajów pomocy finansowej

Procentowa wartość pomocy finansowej dla poszczególnych grup odbiorców

Plany na rok 2005

Często w tym miejscu wpisywano bardzo ogólne sformułowania, które praktycznie niewiele mówią i mają niewiele wspólnego z planem, np. „zorganizowanie imprezy charytatywnej”. Często w takich wypadkach wpisywano zwroty podane jako podpowiedzi w formularzu sprawozdania.

Najwięcej planów PZC wiązało się z kontynuacją prowadzonych już działań. Kilka PZC w ogóle nie podaje planów. Były jednak również takie PZC, które w wyraźny sposób nakreśliły sobie plan rozwoju związany z realizacją konkretnych nowych przedsięwzięć. Wśród nich najczęściej pojawiały się:

- ★ powołanie Szkolnego Koła Caritas;
- ★ utworzenie jakiegś placówki pomocowej (świątlica dla dzieci, magazyn);
- ★ ukierunkowanie działalności PZC (skoncentrowanie się na jednej grupie odbiorców pomocy – np. dzieciach);
- ★ remonty i adaptacja pomieszczeń wykorzystywanych przez PZC;
- ★ pozyskanie pomieszczenia na działalność PZC;
- ★ zwiększenie liczby członków PZC i GWU;
- ★ nawiązanie współpracy z innymi PZC, innymi instytucjami, grupami parafialnymi oraz, co warte szczególnego zauważenia, z katechetami;
- ★ zorganizowanie domowej opieki paliatywnej;
- ★ utworzenie biblioteki parafialnej;
- ★ zorganizowanie festynów Caritas, pielgrzymek dla samotnych i ubogich, turnusów rehabilitacyjnych w Głogowie w domu „Uzdrowienie Chorych”;
- ★ objęcie opieką świetlicy działającej w parafii.

Współpraca z innymi wspólnotami, organizacjami, instytucjami, urzędami

W sprawozdaniach pojawia się bardzo szeroka gama instytucji i organizacji, z którymi PZC współpracują. Najczęściej współpraca ta dotyczy organizacji wspólnych imprez lub akcji (festyny, zbiórki) oraz ubiegania się o dotacje w instytucjach publicznych.

Przed wszystkim są to organizacje, ruchy i wspólnoty **katolickie**, najczęściej przyparafialne (Akcja Katolicka, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, Żywy Różaniec, Apostolat Maryjny, Ruch Światło-Życie, Służba Liturgiczna Ojtarza).

Kolejna grupa to **instytucje publiczne** różnego szczebla (państwowe i samorządowe) oraz jednostki im podległe (Lubuski Urząd Wojewódzki, Kuratorium Oświaty, Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Urzędy Miast i Gmin, Ośrodki Pomocy Społecznej, Urzędy Powiatowe, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie, Urzędy Pracy, Komisje ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Rady Sołeckie).

W dużych zakresie PZC współpracują z **placówkami oświatowymi i opiekuńczymi** dla dzieci (szkoły, pedagogy szkolni, przedszkola, pogotowia rodzinne, pogotowia opiekuńcze, domy dziecka).

Niektóre PZC współpracują także z Policją, szpitalami i innymi zakładami opieki zdrowotnej, domami opieki, klubami wolontariusza, kołami gospodyń wiejskich, innymi organizacjami i stowarzyszeniami (np. harcerze), klubami sportowymi, ośrodkami kultury, a nawet z Ochotniczą Strażą Pożarną czy Polskim Związkiem Wędkarskim.

W zakresie pozyskiwania funduszy oraz pomocy materialnej wiele PZC nawiązało współpracę ze sklepami, marketami i innymi firmami, z bankami i sponsorami indywidualnymi.

Czasem wzmiankowana jest współpraca z innymi PZC i Caritas diecezjalną.

Warto również zauważyć pojawiające się informacje o podejmowaniu współpracy z mediami (gazety parafialne i lokalne, Radio PLUS).

Oddziaływanie formacyjne, edukacyjne, informacyjno-sprawozdawcze i promocyjne

W działalności formacyjnej i edukacyjnej PZC najczęściej podawane są **Msza Święta** i inne **nabożeństwa**, **spotkania** okolicznościowe oraz **katechezy**. Zauważana jest również dbałość o osobistą formację i edukację członków PZC poprzez udział w **dniah skupienia**, **rekolekcjach** i **szkoleniach**. Nabożeństwa organizowane są często przez członków PZC, a prowadzący je kapłan przygotowuje odpowiednią homilię. Szczególny rodzaj formacji i edukacji prowadzony jest w **świątlicach** dla dzieci, w których wolontariusze, ale również często księża pracujący w parafii, dbają zarówno o rozwój dzieci, jak również ich rodziców. Również sama **postawa członków PZC** jest ważnym elementem formacyjno-edukacyjnym. W kilku parafiach wyznaczono jeden stały dzień w miesiącu jako **dzień pamięci** o ubogich i ofiarodawcach, w którym odbywają się specjalne nabożeństwa z modlitwą w ich intencji oraz spotkania dla członków PZC i GWU (nawet z kilku parafii).

Oddziaływanie informacyjno-sprawozdawcze odbywa się w zdecydowanej większości poprzez **ogłoszenia parafialne**. W dalszej kolejności wykorzystywane są **gabloty** w kościołach lub przy wejściach do kościołów (niektóre PZC dysponują własnymi gablotami, tylko do ich dyspozycji). Wykorzystywane są także **gazetki parafialne**, w których czasami PZC ma swój stały dział.

Coraz więcej PZC korzysta z pomocy innych mediów: gazet lokalnych, radia, Internetu (własne strony www). Kilka PZC wydaje własny biuletyn informacyjny.

Wśród innych form docierania z informacją są: **plakaty** i **ulotki**, ogłoszenia wywieszane w urzędach i instytucjach publicznych, listy intencyjne i okolicznościowe, indywidualne rozmowy członków PZC oraz księży (np. w czasie kolędy).

Sprawozdania z działalności PZC przedstawiane są zazwyczaj raz w roku przy okazji Tygodnia Miłosierdzia lub końca roku kalendarzowego. Odczytywane są one przez księża lub przedstawiciela PZC w ramach ogłoszeń parafialnych, wywieszane w gablocie lub prezentowane na specjalnie zorganizowanych spotkaniach otwartych dla wszystkich parafian, publikowane w lokalnych mediach.

Pozyskiwanie wolontariuszy i ofiarodawców oraz promocja PZC odbywa się najczęściej poprzez **indywidualne rozmowy** lub w czasie **otwartych spotkań**. Spotkania te organizowane są czasami przy okazji innych wydarzeń (np. wystawa prac dzieci ze świetlicy, festyn, koncert). Szczególnie zasłużonym darczyńcom czy wolontariuszom wręczane są dyplomy z podziękowaniem oraz drobne upominki (np. duże świece Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom czy prace wykonane przez dzieci w świetlicy).

Koordynatorzy wolontariatu w PZC

Już blisko rok temu Caritas diecezjalna prosiła o wyznaczenie w PZC koordynatorów wolontariatu, których zadaniem byłoby pozyskiwanie nowych wolontariuszy oraz współpraca z wolontariuszami współpracującymi z PZC.

Niestety wg sprawozdań zaledwie 45 PZC wyznaczyło koordynatorów wolontariatu. Część z nich wzięła udział w szkoleniach organizowanych przez Caritas diecezjalną i jest w stałym kontakcie z Centrum Wolontariatu w Zielonej Górze. Rola Centrum Wolontariatu polega przede wszystkim na organizowaniu szkoleń, udzielaniu porad dotyczących przepisów prawnych, organizacji pracy wolontariuszy i prowadzenia odpowiedniej dokumentacji, a także na pomocy w poszukiwaniu nowych wolontariuszy. Planowana jest kontynuacja szkoleń dla koordynatorów wolontariatu. *Warto, aby pozostałe PZC postarały się o wyznaczenie jednej osoby do pełnienia tej funkcji. Brak odpowiednio przygotowanego koordynatora wolontariatu skutkuje m.in. błędami w dokumentacji dotyczącej wolontariuszy. Nagminnie stały się przypadki opóźnień w przekazywaniu porozumień wolontariackich. Do Centrum Wolontariatu w czerwcu br. trafiły porozumienia, w których jako czas rozpoczęcia pracy przez wolontariusza wpisano październik 2004! Tak wypełnione dokumenty są odsyłane do PZC w celu ich poprawienia. Niestety wolontariusze, z którymi miało być zawarte porozumienie nie będą już mogli uzyskać dokumentu za miniony okres. Godzi to w wiarygodność i dobre imię PZC i Caritas, a tym samym zniechęca innych wolontariuszy do podejmowania współpracy. Zawarcia porozumienia z wolontariuszem wymagają przepisów prawa, które są dobrze znane wielu wolontariuszom.*

Grono Wspierających Ubogich

Obecnie do GWU należy ponad 5.500 osób w 130 parafiach naszej diecezji. W sprawozdaniach można spotkać niekiedy określenie „składki GWU”. Podobne sformułowania są także czasami używane przy podawaniu informacji, np. w czasie ogłoszeń parafialnych.

Jest to sformułowanie błędne, ponieważ członkowie GWU składają ofiary. Składki członkowskie rządzą się własnymi przepisami prawa, a poza tym zastępując określenie „ofiara” słowem „składka” sprzeczają się niejako złozenie „daru serca” do spełnienia pewnego formalnego obowiązku. Należy bowiem pamiętać, że przynależność do GWU i złożenie deklaracji „Dar serca” nie ma charakteru formalnego zobowiązania. Jest jedynie formą zachęty do składania regularnej ofiary na rzecz potrzebujących. Warto również pamiętać, że ofiary te nie muszą mieć tylko charakteru finansowego, ale bardzo cenne są również ofiary duchowe.

W kilku sprawozdaniach w miejscu przeznaczonym na informacje o ofiarach GWU pojawiły się informacje o innych prowadzonych zbiórkach (np. do skarbnki „Mój 1 zł miesięcznie dla najuboższych”).

Przypominamy zatem, że ofiary GWU są odrębnymi ofiarami zadeklarowanymi przez członków GWU i istnieją obowiązek prowadzenia osobnej ich ewidencji.

Różne są sposoby zbierania ofiar od członków GWU:

- ★ w czasie dyżurów PZC w salce;
- ★ do puszek, skarbnki i na tacę w specjalnie przygotowanych kopertach (koperty przygotowywane są na cały rok – 12 kopert z wydrukowanym imieniem i nazwiskiem członka GWU i poszczególnymi miesiącami roku);
- ★ zbiórka prowadzona przed i po Mszach św. w ustaloną niedzielę miesiąca;
- ★ indywidualne wpłaty do skarbnika PZC do określonego dnia miesiąca;
- ★ wpłaty bezpośrednio na konto PZC dające możliwość odpisu podatkowego;

- ★ niektóre PZC przyjmują ofiary w gotówce, a następnie wypełniają blankiet wpłaty w imieniu ofiarodawcy i wpłacają na konto PZC; przy następnej zbiórce przekazują pokwitowanie; w ten sposób umożliwiają odpis podatkowy, który jest możliwy tylko w przypadku wpłaty na konto bankowe;
- ★ część członków GWU korzysta z usługi tzw. stałego zlecenia, polecając bankowi przekazywanie co miesiąc określonej kwoty ze swojego konta jako ofiarę GWU.

Szczególnie ważne jest ustalenie jednego terminu przyjmowania ofiar GWU przez członków PZC oraz przypominanie o terminie przyjmowania ofiar, np. w poprzedzającą niedzielę w czasie ogłoszeń parafialnych.

Bardzo istotnym elementem jest „pamięć” o członkach GWU. Wyraża się ona najczęściej poprzez:

- ★ przekazywanie życzeń świątecznych na specjalnych kartkach przygotowanych przez Caritas diecezjalną;
- ★ Msze św. i spotkania okolicznościowe, np. wspólny opłatek, wigilia (różna jest częstotliwość tych spotkań);
- ★ odwiedziny w domach i Msze św. w domach chorych członków GWU;
- ★ zaproszenia na festyny oraz inne uroczystości Caritas;
- ★ znicze na grobach zmarłych członków GWU i modlitwa w ich intencji;
- ★ drobne upominki, np. wykonane przez dzieci w świetlicy.

OCZEKIWANIA PZC WOBEC CARITAS DIECEZJALNEJ

Rekolekcje

W sprawozdaniach pojawiają się cztery zasadnicze kwestie związane z organizacją rekolekcji dla PZC:

1. Terminy

- ★ Różne są propozycje terminów organizacji rekolekcji – jednym odpowiada wiosna i jesień, innym zima, innym jeszcze miesiące wakacyjne lub ferie zimowe. Niektórzy wskazują na szczególne okresy liturgiczne - Adwent i Wielki Post.
- ★ Rekolekcje nie powinny być organizowane w okresach wzmożonej pracy PZC, czyli głównie przed świętami i wakacjami.
- ★ Sugerowane jest częstsze organizowanie rekolekcji i większy wybór terminów tak, aby wszyscy członkowie PZC mogli z nich skorzystać wyjeżdżając na zmianę (rekolekcje 1-4 razy w roku).
- ★ Terminy rekolekcji należy podawać z większym wyprzedzeniem (1-3 miesięcy).
- ★ Unikać kolizji z rekolekcjami parafialnymi.
- ★ Rekolekcje organizować w weekendy, ale również jednodniowe dni skupienia, ponieważ nie zawsze członkowie PZC mogą wyjechać na kilka dni.

2. Miejsca

- ★ Proponowane są różne miejsca organizacji rekolekcji (najczęściej: Zielona Góra, Gorzów Wlkp., Głogów, Rokitno, ale także Żary, Nowa Sól, Kostrzyn, Słubice, Paradyż, Kożuchów).
- ★ Szczególne zwrócenie uwagi na łatwy dojazd i mniejszą odległość do pokonania dla członków PZC (związane z czasem i kosztami).
- ★ Można cyklicznie organizować rekolekcje w poszczególnych PZC.
- ★ Często podkreślano doskonałe warunki w Domu „Uzdrowienie Chorych” w Głogowie.

3. Koszty

- ★ Duże koszty dojazdu, jeśli członkowie PZC muszą pokonywać duże odległości.
- ★ Zmniejszenie kosztów za udział w rekolekcjach dla wolontariuszy PZC i świetlic „tzn. nieodpłatnie”.

4. Forma i treść

- ★ 58 PZC wskazało wyraźnie na potrzebę włączenia do programu rekolekcji elementów szkoleniowo-organizacyjnych, a tylko 8 zaznaczyło, że tego nie chce.
- ★ Potrzeba dzielenia się doświadczeniami pomiędzy poszczególnymi PZC.
- ★ Zabieranie na rekolekcje młodzieży (wolontariuszy PZC).
- ★ Elementy integracyjne w czasie rekolekcji.

Kilka PZC wskazało, że akceptuje dotychczasowe formy organizacji rekolekcji dla PZC. Wskazano także potrzebę precyzyjnego informowania o terminach i adresatach rekolekcji.

Zaproponowano zorganizowanie przez Caritas diecezjalną wspólnego spotkania opłatkowego dla przedstawicieli wszystkich PZC.

Spotkania okresowe, formacyjno-organizacyjne sąsiadujących PZC

Jeden z PZC napisał w sprawozdaniu, że do organizacji spotkań kilku PZC sąsiadujących ze sobą wystarczy ich inicjatywa i nie potrzeba zaangażowania w to Caritas diecezjalnej. Wydaje się, że jest to dość oczywiste spostrzeżenie. A jednak tylko kilka PZC napisało, że takie spotkania mają miejsce. Występuje jednak powszechna zgodność co do ich potrzeby (zaledwie 4 PZC nie widzą takiej potrzeby).

- ★ Proponowana jest różna częstotliwość takich spotkań (1-4 razy w roku, przeważa 1 raz na kwartał). Powinny być one jednodniowe – kilkugodzinne. Mogą się odbywać w soboty lub w dni powszednie popołudniami.

★ Jako główny cel spotkań podawana jest wymiana doświadczeń, zwłaszcza w zakresie pozyskiwania funduszy i udzielania pomocy. Powinny się także pojawić elementy szkoleniowo-warsztatowe, formacyjne (liturgia) oraz czas na omówienie spraw bieżących i wspólnych działań (organizacji akcji i imprez).

- ★ Spotkania mogą mieć **charakter ogólny** – dla wszystkich członków (proponowane formy – pielgrzymka rowerowa, spotkanie przy kawie i ciście, wspólne ognisko, wspólny festyn) lub **roboczy** – dla zarządów PZC (w związku z akcjami, omówieniem konkretnych spraw). W spotkaniach roboczych mogą brać udział przedstawiciele OPS-ów, psycholog, pedagog, w zależności od omawianych zagadnień. Można też zaprosić przedstawiciela Caritas diecezjalnej.

★ Organizować spotkania tematyczne dla osób odpowiedzialnych za konkretne rodzaje działań (np. dotyczące świetlic dla wychowawców, dotyczące wolontariatu – dla koordynatorów wolontariatu itp.)

- ★ Spotkania powinny mieć wymiar dekanalny lub okręgowy i odbywać się za każdym razem w innym PZC.

Szkolenia

„Szkoleń dość!” – to pojedynczy, odosobniony głos w sprawozdaniach PZC. Kilka PZC stwierdziło, że wszystko powinno przebiegać zgodnie z wytycznymi Caritas diecezjalnej i że to, co było proponowane do tej pory jest wystarczające. Większość jednak sygnalizuje wyraźną potrzebę szkoleń, choć nie wszyscy potrafią sprecyzować, jakie szkolenia są potrzebne.

- ★ Szkolenia powinny być organizowane bliżej PZC bez konieczności długich dojazdów (czas i koszty).
- ★ Szkolenia powinny być bezpłatne.
- ★ Należy częściej organizować szkolenia.
- ★ Najczęściej podawane tematy szkoleń to:

- pozyskiwanie funduszy (pisanie wniosków, rozmowy ze sponsorami)
- prowadzenie dokumentacji, zwłaszcza księgi finansowej
- wolontariat (zagadnienia prawne i organizacyjne)
- kwestie przepisów prawnych i nowego statutu PZC
- organizacja pracy i funkcjonowanie PZC, w tym planowanie i budowanie programów działania
- sposoby i formy organizowania skutecznej pomocy.

Inne sygnalizowane tematy są związane z konkretnymi formami działalności (praca z dziećmi, świetlice, kolonie, kurs wychowawców kolonijnych, pomoc osobie chorej i niepełnosprawnej, terapia zajęciowa, Szkolne Koła Caritas, podstawy socjoterapii) lub innymi specyficznymi potrzebami PZC (fundusze Unii Europejskiej, organizowanie imprez, współpraca, zabawy integracyjne, kontrolowanie stresu, asertywność, marketing w PZC, jak skutecznie wpływać na rozwój postawy dobroczynnej).

- ★ Wskazywana jest także konieczność profilowania szkoleń pod względem uczestników (szkolenia dla skarbników, dla sekretarzy, dla całych zarządów, dla wychowawców w świetlicach itp.)

- ★ 30 PZC wyraziło gotowość podjęcia się przygotowania szkolenia od strony organizacyjnej na swoim terenie.

Inne oczekiwania

Inne oczekiwania dotyczyły bardzo różnorodnych zagadnień. Najistotniejsze z nich i pojawiające się najczęściej to:

- ★ Sprawniejszy podział nadwyżek żywności (opóźnienia w dostawach, brak informacji).

★ Mniej informacji o konieczności szybkiego pisania projektów i wniosków. Propozycja utworzenia osobnego biura pisania projektów tak, aby PZC nie musiały wybierać pomiędzy pisaniem a „mozioliną pracą u podstaw”.

- ★ Przekazanie większej ilości informacji nt. Szkolnych Kół Caritas – na czym polega ich działalność.

★ Informacje w mediach, zwłaszcza w „Aspektach”, ukazujące inicjatywy PZC w szerszym kontekście. W jednym z numerów „Aspektów” ukazała się informacja o zbiorce przedświątecznej prowadzonej przez jeden z gorzowskich PZC, podczas gdy inne też prowadziły zbiórki. (*Wspomniany PZC sam wysłał informację*).

- ★ Sprawozdanie roczne jest zbyt skomplikowane i niezrozumiałe. Potrzeba jego uproszczenia lub wyjaśnienia zasad wypełniania.

★ Potrzeba częstszych spotkań z przedstawicielami Caritas diecezjalnej.

★ Zbyt obszerna dokumentacja. Należy zredukować biurokrację. Członkowie PZC chcą wykonywać konkretną pracę, a nie prowadzić dokumentację.

★ Zorganizowanie spotkań modlitewnych dla członków PZC w diecezjalnych sanktuariach i „lokalnych” dni skupienia.

- ★ Zorganizowanie Dnia Wolontariusza.

★ Pomoc materialna dla PZC.

★ Przesyłanie informacji pocztą.

★ Przekazywanie materiałów z większym wyprzedzeniem.

★ Lepsza organizacja Dnia Dziecka ze strony Caritas diecezjalnej.

★ Pomoc w pozyskiwaniu żywności i środków czystości.

★ Pomoc w organizacji letniego wycieczki dzieci (zbiorowa organizacja i refundacja części kosztów).

Wiele z tych oczekiwań jest już sukcesywnie spełnianych. Również inne zostaną wzięte pod uwagę. Są jednak także takie, których spełnienie zależy przede wszystkim od PZC. Są też takie, których spełnienie jest niezależne od Caritas diecezjalnej i PZC – są one związane z wymogami prawnymi lub oczekiwaniami urzędników bądź jednostek nadrzędnych wobec Caritas diecezjalnej.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

Księga finansowa

Kilkanaście PZC zadeklarowało, że nie prowadzi księgi finansowej lub nie wypełniło rubryki sprawozdania dotyczącej prowadzenia księgi finansowej.

Księga finansowa dla Parafialnych Zespołów Caritas jest obowiązkującą obywatelską formą prowadzenia dokumentacji księgowej w PZC. Prosimy o stosowanie tej formy dokumentowania obrotów finansowych. Jest to forma dość prosta i jednolita dla wszystkich PZC.

Wpływy PZC w roku 2004

źródło	kwota w PLN
1. ofiary GWU	301187,42
2. ofiary z Tygodnia Miłosierdzia	14877,24
3. Skarbonka „Mój 1 zł miesięcznie dla najuboższych”	94600,73
4. dotacje z Caritas diecezjalnej	184273,32
5. odsetki bankowe	1093,38
6. darowizny finansowe	184194,40
7. dotacje z administracji publicznej	349554,97
8. ofiary za chlebki 2004	30823,50
9. ofiary za świece 2003 i 2004	80188,21
10. inne wpływy	354835,4
łącznie:	1595628,57

Wydatki PZC w roku 2004

cel	kwota w PLN
1. udzielana pomoc	1066096,02
2. koszty własne (administracyjne)	97598,11
3. inne wydatki (głównie remonty pomieszczeń)	223368,00
łącznie:	1387062,13

Do Caritas diecezjalnej PZC przekazały łącznie **434249,72 zł**. Są to przede wszystkim ofiary przekazane w ramach prowadzonych akcji (chlebki, świece, zbiórki).

Warto zauważyć, że dotacje z urzędów administracji publicznej stanowią największe źródło wpływów PZC. Świadczy to o rosnącej profesjonalizacji działań Zespołów, coraz lepszym pisaniu wniosków i przygotowywaniu rozliczeń z dotacji oraz zaufaniu, jakim cieszą się nie tylko wśród ofiarodawców, ale również wśród urzędników podejmujących decyzje o przyznaniu dotacji.

INNE INFORMACJE

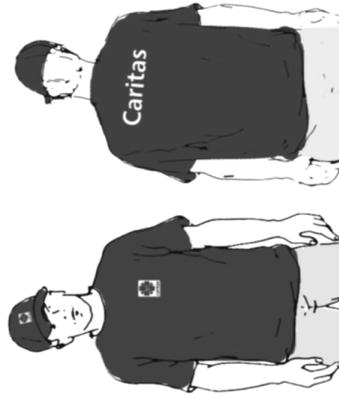
Często PZC pytają nas o możliwość otrzymania lub nabycia elementów pozwalających na wizualną identyfikację PZC z Caritas (logo).

Od kilku tygodni funkcjonują nowe zasady stosowania logo Caritas. Caritas diecezjalna podpisała porozumienie z Caritas Polską – właścicielem znaku „Caritas” na mocy, którego może używać logo według ściśle określonych zasadach. Wraz z zawarciem porozumienia wprowadzone zostało nowe, zmodyfikowane logo Caritas. Prosimy, aby nie stosować znaku Caritas na własną rękę. Wkrótce opracujemy wskazania do jego podstawowych zastosowań w PZC.

Poniżej przedstawiamy propozycję nabycia kilku „gadżetów” z logo Caritas. Są one częściowo finansowane przez Caritas diecezjalną, jednak część kosztów muszą ponieść zainteresowane PZC. Kontakt: **p. Marek Kwaśniak tel. 324 43 30, wew. 28.**

Koszulki z logo Caritas

Koszulki typu T-shirt z logo i napisem Caritas (jak na obrazku). Koszulki są w kolorze czerwonym w rozmiarach S, M, L, XL, XXL. Koszt 1 koszulki dla PZC to **5,00 zł**. Koszulki takie można wykorzystać w pracy PZC – mogą służyć w nich prezentować wolontariusze podczas akcji i działań podejmowanych przez PZC, mogą być też przeznaczane dla dzieci wyjeżdżających na wakacje i w wielu innych sytuacjach.

**Caritas Diecezji
Zielonogórsko-Gorzowskiej**

caritas

Zielona Góra
ul. Gen. J. Bema 32-34

CENTRUM WOLONTARIATU

CZYNNIE:
PN., ŚR., PT. : 09.00 - 16.00
WT., CZW. : 09.00 - 19.00

Tablice z logo Caritas

Istnieje możliwość zamówienia tablic z logo Caritas dla PZC lub placówek przez nie prowadzonych (np. świetlice, magazyny). Koszt tablicy (wzór nr 1) wykonanej na blasze ocynkowanej o wymiarach 90x40 cm wynosi **40,00 zł**, zaś tablicy (wzór nr 2) o wymiarach 90x25 cm – **30,00 zł**. Możliwe jest wykonanie tablicy w innych wymiarach, wówczas jej cena będzie ustalana odrębnie.

Świece okolicznościowe z logo Caritas

Dysponujemy także okolicznościowymi świecami w kształcie półokrągłej „wieży” z kilkoma knotami ozdobionej logo Caritas. Świece mają fantazyjne kolory i są zapakowane w estetyczne pudełka z wyciętym otworem imitującym płonąca świecę. Mogą one być wykorzystane jako podziękowanie dla sponsorów, gadżety na aukcje, loterie, festyny... Koszt świecy dla PZC to **12,00 zł**.

